

Короленко В. Л. кандидат педагогічних наук

Миколаївський Національний університет

імені В. О. Сухомлинського

Особливості морального формування дітей молодшого шкільного віку

Школа, один з головних інститутів, що беруть участь в процесі морального формування підростаючого покоління. Кожному рівню навчання дитини відповідають свої особливості виховання. Для молодших школярів - це формування звичок моральної поведінки: діти освоюють прості моральні норми і знання, вчаться використовувати отриманий досвід в повсякденному житті. Змістовна сторона моральних понять обумовлена науковими знаннями, які учні отримують на заняттях. Моральні знання мають не менше значення для загального розвитку школярів, чим знання з учбових предметів.

Моральне формування дітей молодшого шкільного віку відбувається в процесі їх різноманітної діяльності (іграх, навчанні), в стосунках і поведінці що виявляється в різних ситуаціях з іншими школярами і з учителем.

Новий рівень самосвідомості дітей, свідчить про те, що в їх свідомості виокремлюється система моральних норм, яких вони дотримуються, або бажають дотримуватись завжди і скрізь, незалежно від обставин.

У молодшому шкільному віці разом з відчуттям особистого "Я", що розвивається, у дитини складається уявлення про "Я" інших людей, яке відмінне від власного. У цьому віці важливо навчити школяра враховувати інтереси інших, їх потреби, тощо. Слід пам'ятати, що в молодшому шкільному віці дитина особливо сприйнятлива до впливу на неї з боку дорослого і необхідно, щоб учитель був емоційно чуйний, та умів вчасно допомогти дитині [2; 3].

В процесі морального формування молодших школярів необхідно враховувати, що діти починають активно і самостійно розбиратися у різних життєвих ситуаціях, але при цьому вони можуть не завжди вірно оцінювати події. Прагнення самим у всьому розібратися повинен підтримувати учитель і допомогти учням у виборі правильної моральної оцінки.

Основою виховання, що визначає моральне формування, є формування гуманістичних стосунків школярів, не залежно від змісту, методів, форм виховної роботи. Процес виховання, спрямований на розвиток всіх дітей, має бути побудований так, щоб забезпечити оптимальний розвиток кожної дитини, в залежності від її індивідуальності [1; 3].

Для морального формування особистості необхідно організувати навчання як колективну діяльність з високоморальними стосунками. Вплив колективу на особистість ефективний тоді, коли кожна дитина займає в колективі адекватне своїм можливостям місце, стає незамінною особистістю, що розвиватиме в неї відчуття власної гідності, яка заставляє дитину діяти згідно встановленим моральним нормам і принципам. Виховання в колективі ставить школяра перед необхідністю самовиховання і самоосвіту, без якої неможливий його загальний розвиток.

Моральне формування молодших школярів повинно стати одним з обов'язкових компонентів освітнього процесу. Школа для дитини - адаптивне середовище, моральна атмосфера, яка зумовить її ціннісні орієнтації, тому необхідно, щоб моральна виховна система взаємодіяла зі всіма компонентами шкільного життя: уроком, перервою, позаурочною діяльністю, пронизувала все життя школярів моральним змістом [2; 3; 4].

Школа, в процесі морального формування підростаючого покоління, повинна розвивати розумне і моральне в дитині, допомогти їй визначити ціннісні основи власної життєдіяльності, знайти відчуття відповідальності за збереження моральних основ суспільства.

Література

1. Бех И. Д. Нравственность личности: стратегия становления / И. Д. Бех. – Ровно : Ред. издат. отдела укр. печати, 1981. – 146 с.
2. Боришевский М. И. Развитие нравственных убеждений школьников / М. И. Боришевский. – К. : Рад. школа, 1986. – 181 с.
3. Божович Л. И. Личность и ее формирование в детском возрасте / Л. И. Божович. – М. : Просвещение, 1968. – 464 с.

4. Выготский Л. С. Детская психология / Л. С. Выготский // Собрание сочинений : в 6 т. – М. : Педагогика. – 1984. – Т. 4. – 432 с.